

FINANČNÍ KRIZE A JEJÍ DOPADY NA OBCE A MĚSTA

REGIONSERVIS^{TM}
DRŽITEL CERTIFIKACE ISO 9001:2000

Ing. Luděk Tesař

Ing. Luděk Tesař

□ 1998 – 2006

Ministerstvo financí

- poradce ministra, analytik
- RUD - posílení daňových příjmů samospráv
- procesní audit ministerstva financí

□ 2002 – 2006

Úřad vlády ČR

- ředitel odboru v sekci předsedy vlády a vedoucího Úřadu vlády
- ISO EN 9001:2000 na Institutu státní správy
- projektové řízení s mezinárodní certifikací dle IPMA

□ 2006 – 2007

Pardubický kraj

- vedoucí kanceláře hejtmana Ing. Michala Rabase

□ 2007 dosud

Regionservis, s.r.o.

- jednatel a expert pro samosprávy
- ekonomika a projekty samospráv

Věřím pouze těm statistikám, které jsem sám zfalšoval.

Winston Churchill

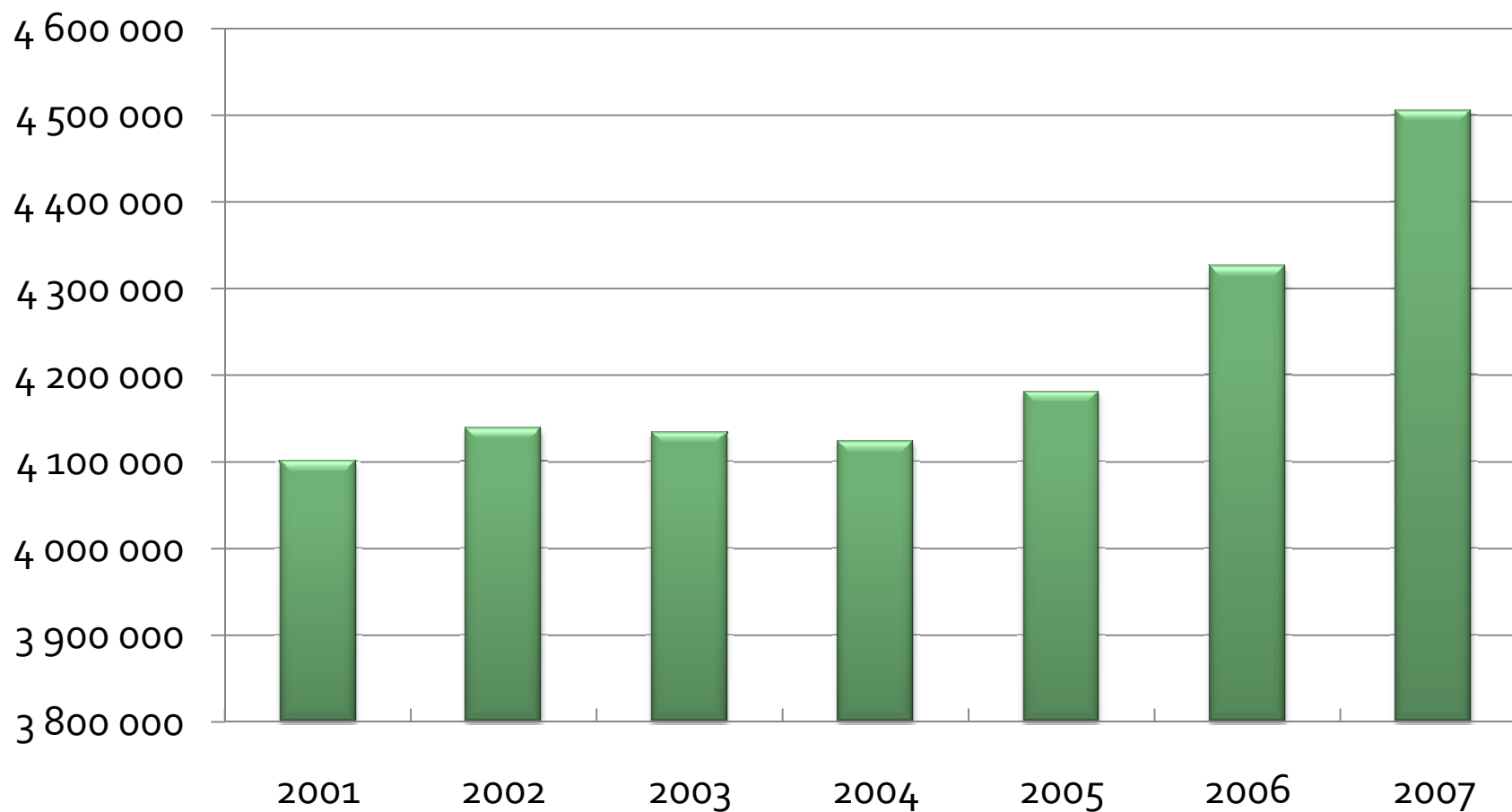
Negativní specifika ČR

- Vysoké **běžné výdaje státu** = krach Maďarska
- Rostoucí **dluhy** státu a domácností
- Růst **cen vstupů** - energií, platů a vstupů
- **Nízká nezaměstnanost** – nepružnost trhu
  - Silný vliv odborů a snaha udržet neefektivní provozy
- **Sílicí koruna** – omezuje vývoz
- **Sílicí konkurence** (zejména Asie)
- **Dotace** omezující samosprávy

Pozitivní specifika ČR

- **Nenasycené domácnosti**
- Relativně nízká zadluženost v porovnání s vyspělým světem – cca 25 % HDP (svět běžně 50-60 %)
- **Málo rizikových úvěrů domácností**
  - Dominantní dlužník je stát 120 tis. Kč/člen domácnosti
- Dosud silný hospodářský růst 2007, 2008
- Malinko **klesající daně a rovná daň**
- **Zdravé finance obcí**

Vývoj počtu zaměstnanců v ČR

Charakteristika současné krize

Od minulých krizí se tato liší:

- **Je největší od Velké deprese 1929-1933**
- **Globální** v propojeném hospodářství
- Nastala v **nejregulovanějším bankovníctví**
- Největší podíl vládního **přerozdělování**
- Vypukla za situace **nejvyšších daní**

Příčiny světové finanční krize I/III

1. **Bezhlavé a rizikové dluhy**

- zadlužování vlád i domácností
- vlády k dluhům pobízí – USA aj. státy přijaly pobídky pro chudší skupiny obyvatel – viz. Podpora hypoték a rizikových dluhů chudších obyvatel - USA FANNY MAE, FREDIE MAC

2. **Nadhodnocení cen derivátů kapitálového trhu**

- masivní obchodování a „cenová bublina“ některých derivátů kapitálového trhu bez zkoumání skutečné ceny aktiv a pasiv

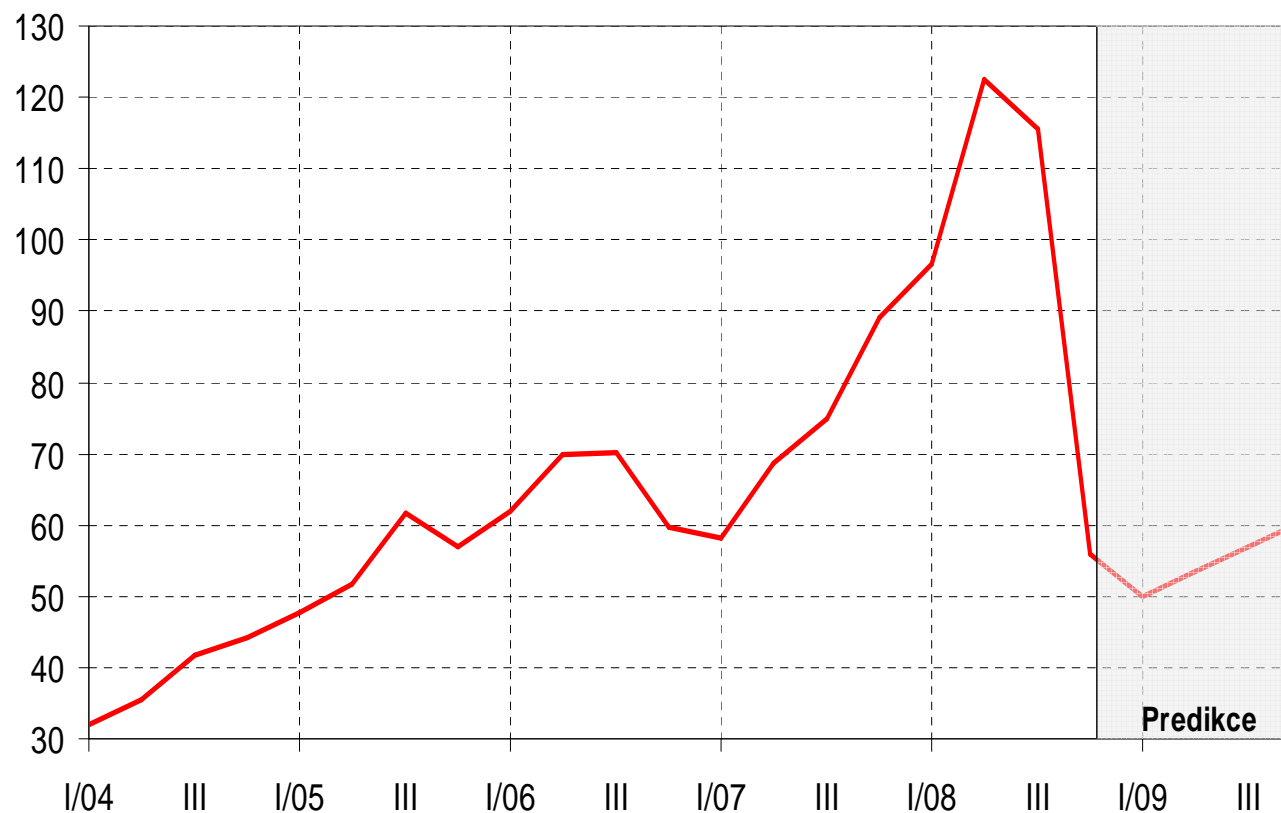
3. **Selhala regulace**

Světové ceny - ropa

Vysoký růst cen
(USD/barel)

Krize = návrat

Zdroj: MF 2009

Příčiny světové finanční krize II/III

4. **Snížená poptávka** ve vyspělých zemích
5. **Růstu cen vstupů x pokles cen**
  - Zejména, **energií, potravin, práce a ropy,**
6. **Nízká možnost flexibility výrobního odvětví**
  - Nereaguje dostatečně na změny poptávky, na vině jsou odbory, státní subvence, nasycenost trhu, nízká nezaměstnanost, nedostatek poptávky v substitutních odvětvích
7. **Rostoucí konkurence Asie a spol.**
8. **Faktická neudržitelnost hospodářského růstu**

Příčiny světové finanční krize III/III

9. **Silná odvětví** nejsou schopna dále růst

- Zejména automobilky a subdodavatelé
- Nedostatek **komplementárních statků**
  - Vzájemně se doplňující - spotřebovávány zároveň
- Nedostatek **substitučních statků**
  - Vzájemně zaměnitelné
- Prodej aut klesl celosvětově v r. 2008 = -10 %
v EU rok 2008 = -18 % 2009 = -20 %!

Globální projevy krize

- **Selhání finančních trhů**
- **Úpadek mnoha firem** nejdramatičtější dopady:
  - Bankovníctví
  - Automobilky
  - Nadnárodní společnosti
  - Subdodavatelé
- **Celosvětová recese**

S pocitem úlevy přecházím od neklidného moře
příčin a teorií na pevnou půdu faktů a výsledků

Winston Churchill

Dopady světové krize v ČR obecně

- Dopady do **podnikatelské sféry**:
  - Postižení budou tradiční vývozcí na západní trhy
  - Dopad bude citelný zejména u dodavatelů vývozců (zejména automobilový průmysl)
- Dopady do **veřejného sektoru** – urychlení problémů
  - Nižší výběry daní a růst nezaměstnanosti
  - Tlak na deficity veřejných rozpočtů
  - Tlaky na růst daní x snaha o obnovení růstu
  - Pokračování poklesu investic a růstu běžných výdajů

Negativní následky krize

- **Další zadlužování vlád** na podpůrné programy
- **Dotace** do podnikání **křivící trh a konkurenci**
  - Umělé živení neudržitelných podniků
- Zhoršení přístupu k penězům
- **Stagnace růstu** blahobytu – růst nezaměstnanosti
- **Posilování centrálního řízení a regulace**
- **Znárodňování** – zejména bank
- Hrozba růstu daní

Zvládnuté potíže jsou vyhrané příležitosti.

Winston Churchill

Pozitivní následky krize

- **Očista** od neudržitelných a ztrátových provozů
- **Vhodná doba na ozdravné reformy**
  - samosprávy nevyjímaje - transformace a racionalizace
- **Přechodné poklesy cen – nízká inflace**
  - zejména pokles cen nadhodnocených komodit, jako jsou např. nemovitosti, přechodně ropa apod.
- **Krizi budou lépe snášet ti zdravější**
  - nezadlužené státy, zdravější podniky, samosprávy nevyjímaje

JAKÁ JE BUDOUCNOST

Je moudré hledět dopředu, ale obtížné dívat se dále než můžete dohlédnout.

Winston Churchill

Předpovědi vývoje v ČR v r. 2009

Pesimisté

Optimisté

Odbory KOVO
Středula

Patria
Finance
Marek -0,1%

UniCredit
Bank recese
Sobíšek

Regionservis
Tesař +2 %

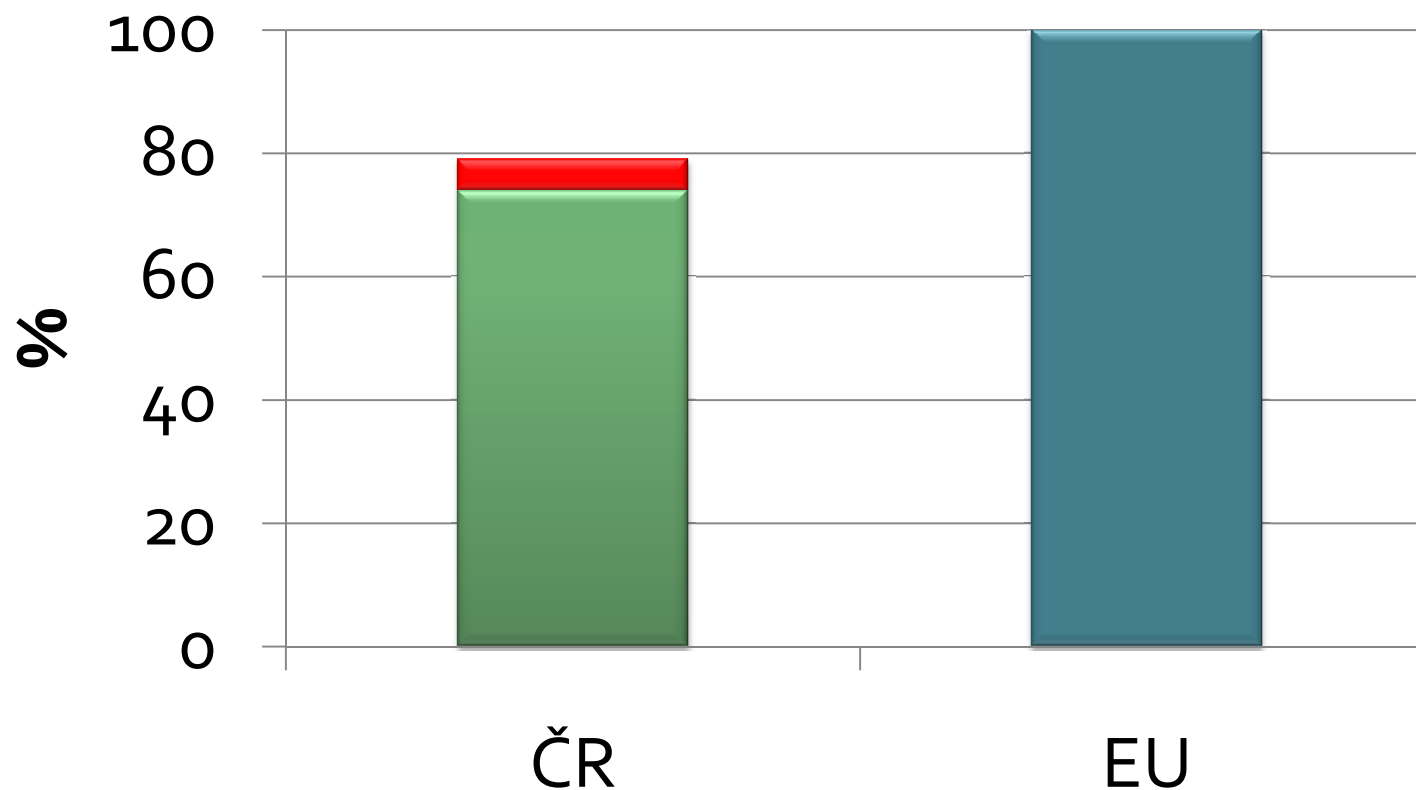
ČNB +0,5 %

POKLES HDP

RŮST HDP

ČR se v roce 2009 opět přiblíží EU

- EA12 ze 74,0 % v roce 2007 na cca **80 % v roce 2009**

Dopady krize do obcí měst

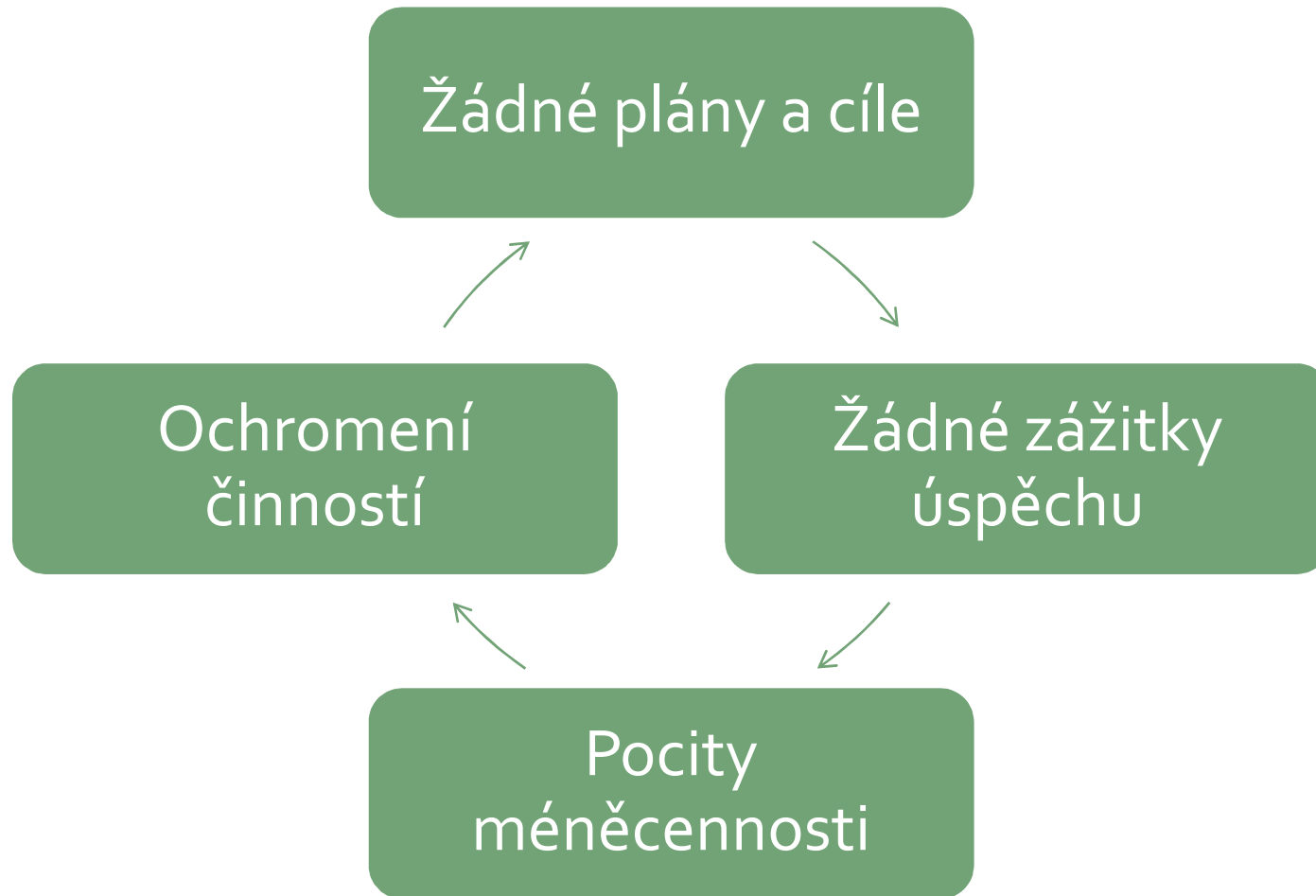
- **Nižší příjmy samospráv** než se očekávalo
  - Nutné přehodnocení cílů
- **Lokální krachy zaměstnavatelů**
  - Provozy závislé na exportu
  - Lokální rizika vysoké nezaměstnanosti
- **Tlak na deficity rozpočtů**
- **Riziko financování běžných výdajů**
  - Energie a platy, opravy
- Předlužené obce a města **ponesou krizi hůře**
- **Kdo lépe plánuje a stanovuje cíle snáze přežije**

Bez cílů nemůže být řeč o efektivitě hospodaření

Winston Churchill

Cyklus bezcílnosti

Zajímavá nabídka Regionservisu

Služby s certifikátem kvality

Nabízíme specializovaný seminář

„Řízení samosprávy s ohledem na finanční krizi“

- **3 hod. program přímo u obehednatele**
- Pro zastupitele, vedoucí úředníky, ale i občany
- **Program:**
  - Příčiny finanční krize
  - Dopady finanční krize do samospráv 2009-2010
  - Aktuální makroekonomická predikce
  - Aktuální predikce výnosů daní pro samosprávy
  - Doporučení a opatření pro samosprávy a diskuse se zastupiteli a účastníky
- **Podrobnosti naleznete ve svých materiálech**

NABÍDKA

- **TRÉNINK ZAMĚSTNANCŮ**
  - Systematický program zaměřený na praxi
  - Komunikace, time management, projektové řízení, vedení a motivace zaměstnanců, řízení porad...
- **KVALITNÍ ROZPOČTOVÉ VÝHLEDY**
- **STRATEGICKÉ PLÁNY ROZVOJE MĚST**
- **ZAVEDENÍ NORMY KVALITY DO MĚSTA**
- **PORADENSTVÍ** – analýzy, racionalizace, audity,

Žádný problém se nevyřeší tím, že ho dáme k ledu.

Winston Churchill

- www.regionservis.cz
- ludek.tesar@regionservis.cz
- mobil: **602 690 061**
- Regionservis, spol. s r.o., Elišky Přemyslovny 429,
156 00 Praha 5 - Zbraslav

Kontakt

Poptejte se nás, rádi Vám vyjdeme vstříc.

WWW.REGIONSERVIS.CZ

REGIONSERVIS^{TM}
DRŽITEL CERTIFIKACE ISO 9001:2000

REGIONSERVIS^{TM}
DRŽITEL CERTIFIKACE ISO 9001:2000